

پیکهینانی دهولهتی فهلهستینی، له نیوان خوزگه و واقعه تدا!

سامان کریم

zaryak@yahoo.com

خوزگه ی پیکهینانی دهولهتی فهلهستینی، ته مه نیکی درییژی ههیه و دروست به پیوانه ی ته مه نی نه وه یه که، له وه ته ی ئیسپرائیل وه که دهوله تیک له سالی ۱۹۴۸ و پیکهاتوه، له سیبه ری سه رکوت و کوشتن و تیرورو، دروستکردنی کو مونه زوره ملی بو یه هودی یه کان، کاو لکردن وئاو اهر کردنی عه رب زمانه کان له وولاتی نه صلی خویاندا، سه ره نه جام دروست کردن وینه و ترا جید یایه کی گه و ره ی نا ئینسانی، دژ به خه لکی فهلهستین، له سه ر پایه ی شوناسنامه ی ناسیونالیزی یه هوی و دینی یه هودی، شوناسنامه یه که به توندی بیرو سیاسی ته یکی سه پاوه به سه ر یه هودی یه کاندا، پیکهینانی دهولهتی ئیسپرائیلی له بناغه وه نه فیکردنه وه ی مافی خه لکی فهلهستین بوو بو پیکهینانی دهولهتی خویان. به م پی یه ئیمه سال به سال شاهیدی توندو بونه وه ی هیرش و جهنگ و کوشتاری زیاتر بوین، تاراده ی نه فیکردنه وه ی مافی یه که نه ته وه، له ژیر بیانوی نه منیه تی دهولهتی ئیسپرائیلدا، به پشتیوانه ی ته واوی روژئاواو به تایبهت ئه مریکا، که هه لومه رچی جهنگی سارد به ته واوی ئه م جیگا و ریگایه ی دابوه، ئیسپرائیل له روانگه ی ئه مریکا و غه ربه وه.

به لام دوا ی روخانی بلوکی ئیمپریالستی شەرق، ئیتر به حوکمی مه نتیق پیویست بوو، ئه م جیگا و ریگایه ی ئیسپرائیل بیته خواره وه، له روانگه ی ئه مریکا و غه ربه وه، به لام تا ئیستا ئیمه شاهیدی جیگا و ریگای ئیستراتیژی ئیسپرائیلین به تایبهت بو ئه مریکا. هو ی بناغه ییش له م نیوه دا، نا کوکی قولی نیوان وولاتانی زله یزه له سه ر ناوچه کانی نفوزو ده سه لات، به تایبهت نا کوکی توندی نیوان ئه وروپا و ئه مریکا، له روانگه ی ئه مریکا وه تا کو ئیستا ئیسپرائیل وه کو دیواریکی ئیستراتیژی سه رنج ده دریت بو بردنه پیشه وه ی نا کوکی یه کانی خو ی له گه ل ئه وروپا و وولاتانی تردا. مه سه له ی ئه مریکا ئه وه یه ناوچه ی روژه لاتی ناوه راست به ته واوه تی بکاته ناوچه یه کی ئه مریکی که له باری جیو ئیستراتیژی یه وه گرینگی یه کی گه و ره ی هه یه، له سه رده می ئیزنها و ره وه، ئه م مه سه له یه له به رنامه ی حکومه ته یه که له دوا ی یه که کانی ئه مریکا دایه، به لام ئه م رو که ئه مریکا جیگا و ریگایه کی بانتری هه یه و ده یه و سیسته می نو ی جیهانی خو ی داسه پیینی به سه ر وولاتانی تری زله یزدا، به تایبهت دوا ی روداوی ۱۱ سیبتمبه ر و سه رکه و تنی به سه ر تالیبان و پیکهینانی هاو په یمانی یه کی جیهانی به رابه ری خو ی، ده یه ویت مه سه لی فهلهستینی و کیشه ی نیوان عه رب - ئیسپرائیل، راسته وخو به پی ی سیاست و له پیئاو به رژه و ندی خویدا بباته پیشه وه، بوئه مه ش کو سپی له به رده مدایه له ئاستی جیهانی دا وولاتانی ئه وروپای یه کگرتوو و روسیا و... له ناوچه که شدا بزوتنه وه ی نا ره زایه تی خه لک و ئیستاش بزوتنه وه و هیزه سیاسی یه ئیسلامی یه کانی بو زیادبوه، که تادوینی برادر بون ئه م رو که له دوا ی ۱۱ سیبتمبه ر وه بونه ته دوژمن. بو یه ئه مریکا ده یه و ی هه ر ریکه و تن و ئاشتی یه که که پیک دیت راسته خو بی ده خاله تی وولاتانی تری زله یز بیت، هه روه که له م دوا ی یه دا بینیمان به شیوه یه کی روژن، بونمونه حکومه تی ئیسپرائیلی ریگا نادات شان دی ئه وروپای یه کگرتوو یاسر عه ر ه فات ببینیت، به لام ریگا ده دات زینی که نوینه ری حکومه تی ئه مریکی بومه سه لی ئاشتی له ناوچه که دا، یاسر عه ر ه فات ببینیت، که ئه مه ش ئه وروپی یه کان وه کو ئیهانه یه که ته ماشایان کرد، پاشان راسته وخو، پیشنیاری برو دی کومیساری بالای ئه وروپای یه کگرتوو بو مه سه له ی ئاشتی ره ت ده کریته وه، له لایه ن ئیسپرائیله وه، که پیشنیاره که پیک هاتبوو له کو بونه وه ی ئه وروپای یه کگرتوو، ئه مریکا، روسیا، وولاتانی

عه‌رهبی و حکومه‌تی ئیسپرائیل،... هه‌روه‌ها خودی ئه‌مه‌ریکا راسته‌خۆ پیشنیاری سوری‌ا له مه‌جلیسی ئه‌من ره‌تده‌کاته‌وه بو ناردنی هیژی نیو‌بژیوانی نیونه‌ته‌وه‌یی له نیوان فه‌له‌ستینی‌یه‌کان و ئیسپرائیله‌دا، به‌قه‌ولی نوینه‌ری کوشکی سپی، پیویست به‌ بریاری تازه‌ ناکات، وپروسه‌ی ناشتی به‌رده‌وامه و نوینه‌ریان له ناوچه‌که‌یه، به‌م پی‌یه‌ پۆشنه‌ که مه‌سه‌له‌ی فه‌له‌ستین و داواکاری خه‌لکی فه‌له‌ستین که‌وتۆته‌ نیوان ناگری ئه‌مه‌ریکا و ئاسنی وولاتانی تری زله‌یزه‌وه به‌تایبه‌ت ئه‌وروپای یه‌کگرتوو، له‌لایه‌کی تریشه‌وه فاشیزمی بزوتنه‌وه‌ی قه‌ومی و دینی یه‌هودی، که حکومه‌تی شارون به‌وپه‌ری راست په‌وی‌یه‌وه نوینه‌رایه‌تی ده‌کات.

به‌لام ئایا ئه‌م خۆزگه‌و هیوایه‌ی خه‌لکی فه‌له‌ستین بو پیکه‌ینانی ده‌وله‌ت، ته‌نها خۆ.گه‌و خه‌یالیکه‌ یان واقعه‌یه‌ت؟ به‌ دریزایی داگیرکردنی فه‌له‌ستین و کوچی یه‌هودی‌یه‌کان له ناوچه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانی جیهانه‌وه بو ئیسپرائیل و ده‌رکردن و ئاواره‌کردنی عه‌ره‌ب زمانه‌کان و پیکه‌ینانی ده‌وله‌تی ئیسپرائیل، خه‌لکی فه‌له‌ستین بی‌ وچانه‌ له خه‌باتدا بون، دژ به‌ داگیرکه‌رانی ئیسپرائیل، شی‌وزاو نمونه‌ی جو‌راو‌جو‌ریان له خه‌بات نیشانی ئیسپرائیلیه‌کان و هه‌موو دنیا داوه، له پوبه‌پوبونه‌وه‌و به‌رگری کردن، خه‌باتی چه‌کداری، خۆپیشاندان و مانگرتنه‌کان، وه‌ پاپه‌رنی به‌رد و پوبه‌پوبونه‌وه‌ی ئه‌م حکومه‌ته‌ شوقینی‌یه‌ هاره‌ی ئیسپرائیل به‌ به‌رد و قوچه‌قانی، که سه‌رنجی ته‌واوی خه‌لکی ئازاد‌بخو‌زای جیهانی بو‌خو‌یان راکیشاوه. ئه‌مه سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی که ئه‌م خه‌باته‌ له پشتیوانه‌ی خه‌لکی جیهان و هیژه‌ پیشکه‌وتو‌خو‌ازه‌کان به‌هره‌مندبو‌وه‌و پوژ به‌ پوژ ئه‌م پشتیوانه‌یه‌ تا ئیستا له زیادبو‌ندایه‌ به‌تایبه‌ت دوای ۱۱ سیپتبه‌ره‌وه، که مه‌نتیقی بیرکردنه‌وه جیهانی پوژا‌و‌ای گو‌پی و له به‌ بی‌موبالاتی و گو‌ی نه‌دان به‌ جیهانی ده‌ره‌وه‌ی خو‌یان رایچه‌کندن و هوشیاری کردنه‌وه. له‌م نیوه‌دا ئه‌گه‌ر له نیو‌ خو‌ی خه‌باتی خه‌لکی فه‌له‌ستیندا گری‌یه‌که‌ هه‌یه و پیویسته‌ لابریت، ئه‌ویش فه‌ره‌نگ و شی‌وه‌ی خه‌باتی ئیسلامی‌یه‌کانه‌ که له ئیستادا به‌هو‌ی سه‌رکو‌تی خو‌ینا‌وی حکومه‌تی شارونه‌وه بو‌ته‌ مو‌دلێک له خه‌بات ئه‌ویش خو‌ته‌قاندنه‌وه‌ی ئیسنانه‌کانه‌ وه‌ک بو‌مب، وئیستا که‌مپینیکی فراوانی خو‌کردن به‌بومب و خو‌ته‌قاندنه‌وه‌ ده‌ستی پیکردوه، که فه‌ره‌نگ و شی‌وازیکی زو‌ر نا ئیسانی‌یه‌ و پریگری‌یه‌کی گه‌وره‌ی به‌رده‌م هه‌ر هیژیکی پیشکه‌وتو‌خو‌ازو سکولاره، له پینا‌و پیکه‌ستنی بزوتنه‌وه‌یه‌کی جه‌ما‌وه‌ری فراوان به‌ ده‌وری ئامانج و هیوایه‌کی ئیسانی و کومونستی‌دا، ئیسلامی سیاسی و هیژه‌کانی که هی‌رشه‌کانی حکومه‌تی شارون بو‌ته‌ موتیقییان بو‌ خو‌کوژی و خو‌ته‌قاندنه‌وه‌ی ئیسنانه‌کان و کوشتنی ها‌و‌ولاتیانی بی‌ ده‌سه‌لات و بی‌چه‌کی ئیسپرائیلی له‌کاتی هه‌لسو‌رانی ئاسایی ژیانی پوژانه‌یاندان، به‌ره‌وپیشبه‌ری ئه‌م فه‌ره‌نگه‌ دواکه‌وتوو نایسنانی‌یه‌ی خه‌باتن له پینا‌و گیزکردنی جه‌ما‌وه‌ری فه‌له‌ستین و له‌ ریگا لابرندیان له‌سه‌ر یه‌کگرتوبون و ریکخرا‌وبون به‌ده‌وری وه‌یوا‌و خواستی ئیسانی‌دا. ئه‌گه‌ر ۱۱ سیپتبه‌ر خالیکی وه‌رچه‌رخانی میژو‌وی ها‌و‌چه‌رخ به‌ حساب به‌ینین، ئه‌وا ئه‌م پودا‌وه له‌ لایه‌کی تریشه‌وه، سه‌ره‌تا‌و زه‌مینه‌یه‌کی گه‌وره‌ی هینا‌وته‌ ده‌روه‌ بو‌ پوژئا‌و‌ابونی ئیسلامی سیاسی و هه‌ر ئه‌م‌پرو نیشانه‌کانی به‌پو‌شنی ده‌رکه‌وتون. پیکه‌ینانی ده‌وله‌تی فه‌له‌ستینی یه‌کسان له‌باری مافه‌کانی‌یه‌وه له‌گه‌ل ده‌وله‌تی ئیسپرائیلی‌دا، واقعه‌یه‌تیکی گه‌وره‌ی ژیانی ها‌و‌چه‌رخ‌ی ئیمه‌یه، سه‌ره‌پای بونی با‌لی راستی فاشیستی ئیسپرائیلی و فاشیزمی ئیسلامی، پیکه‌ینانی ده‌وله‌تی فه‌له‌ستینی سه‌ره‌تای مه‌رگی هه‌ردوو ئه‌م بزوتنه‌وه‌شه.